Dosarul nr. 2-15276/23
2-23107427-12-2-26072023-1
Dosar redistribuit repetat la data de 16.01.2024

HOTĂRÂRE
În numele Legii

06 noiembrie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău /sediul Centru/
Instanța compusă din:
Președintele ședinței,
Judecătorul Diana Tricolici
Grefier Daniela Stratan

examinând în ședință de judecată publică acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” către Suruceanu Ghenadie privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces.

1. La 25 iulie 2023, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată către Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național (f.d.2-5).

În motivarea cererii de chemare în judecată, partea reclamantă a relatat că prin Legea nr. 136 din 16 iulie 2020 *privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale*, s-au declarat de utilitate publică de interes național lucrările de reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor: M1 frontiera cu România - Leușeni - Chișinău - Dubăsari - frontiera cu Ucraina (km 85 - km 104), R1 Chișinău - Ungheni - frontiera cu România (km 103 - km 104), R6 Chișinău - Orhei - Bălți (km 99 - km 112), R14 R6 - Codrul Nou - Soroca - Unguri - frontiera cu Ucraina (km 123 - km 132), R26 Bender - Căușeni - Cimișlia (km 71 - km 86), conform documentației de proiect.

Menționează că potrivit art. 2 al Legii nr. 136 din 16 iulie 2020, obiecte ale exproprierii, identificate conform proiectelor de execuție, sunt bunurile imobile (terenuri și construcții), proprietate privată, situate în extravilanul următoarelor localități amplasate de-a lungul drumurilor: M1 - mun. Chișinău, com. Grătiești, corn. Trușeni, or. Durlești; R1 - com. Zagarancea; R6 - or. Sîngerei; R14 - s. Arionești, s. Unguri; R26 - s. Mihailovca, or. Cimișlia.

Ulterior, prin pct.1 din Hotărârea de Guvern nr. 238 din 13 octombrie 2021 *cu privire la unele măsuri de asigurare a reabilitării și extinderii drumurilor naționale M1 Frontiera cu România – Leușeni - Chișinău - Dubăsari - frontiera cu Ucraina; R1 Chișinău - Ungheni - frontiera cu România, R6 Chișinău - Orhei - Bălți; R14 R6- Codrul Nou - Soroca - Unguri -frontiera cu Ucraina și R26 Bender - Căușeni - Cimișlia*, s-a împuternicit Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prin intermediul întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor", să organizeze procesul de încheiere a contractelor de vânzare-cumpărare cu proprietarii terenurilor incluse în proiectul de construcție, să suporte cheltuielile ce reies din procedura formării bunurilor imobile și să înainteze acțiuni în instanța de judecată, ce țin de exproprierea bunurilor imobile (terenuri și construcții), proprietate privată, situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din orașele, satele și comunele de-a lungul drumurilor M1-municipiul Chișinău, comuna Grătiești, comuna Trușeni, orașul Durlești, R1-comuna Zagarancea, R6-orașul Sîngerei, R14-satul Arionești, satul Unguri, R26-satul Mihailovca, orașul Cimișlia, în conformitate cu legislația, lista coordonată cu autoritățile administrației publice locale și datele din Registrul bunurilor imobile.

Reclamantul invocă dispozițiile art. 1, art. 2 alin.(1), art. 5 alin.(1) din Legea *exproprierii pentru cauza de utilitate publică* nr. 488 din 08 iulie 1999 și menționează că în prezentul litigiu, în legătură cu lucrările de reabilitare, modernizare și extindere a drumului M1 Frontiera cu România - Leușeni - Chișinău - Dubăsari - frontiera cu Ucraina, care au fost declarate de utilitate publică, a fost determinat drept obiect al exproprierii porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu suprafața totală de 0,0480 ha, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral *****, modul de folosință - teren agricol, amplasat în extravilanul or. Durlești, mun. Chișinău, care aparține cu drept de proprietate privată pârâților Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia.

Mai mult, în sensul art. 9 al Legii nr. 488/1999, reclamantul relevă că prin notificarea nr. 09-04/042 din 16 februarie 2023, proprietarilor porțiunii de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral*****, Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia, le-a fost expediată propunerea de expropriere, recepționată la 14 martie 2023, însă în termenul acordat de 45 zile, pârâții nu și-au manifestat consimțământul privind acceptarea propunerii de expropriere.

În sensul prevederilor articolelor 13 și 15 al Legii nr. 488/1999, precum și art. 17 alin.(1) al Legii *privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului* nr. 1308 din 25 iulie 1997, la solicitarea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor" a fost efectuată de către SRL „Lexincad", evaluarea valorii de piață a porțiunii de teren cu S = 0.0151 ha, din terenul de bază cu nr. cadastral*****, amplasat în or. Durlești, mun. Chișinău, expusă în Raportul de evaluare nr. 014 din 23 decembrie 2022 care este de 13 162 lei și care urmează a fi achitată proprietarilor proporțional cotei-părți deținute.

Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor" menționează că deoarece proprietarii porțiunii de teren care este supusă exproprierii pentru cauză de utilitate publică, nu au acceptat propunerea de expropriere, este nevoită de a depune prezenta acțiune având în vedere că în circumstanțele date, exproprierea nu poate fi făcută decât prin hotărâre judecătorească cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

Referitor la despăgubire, reclamanta afirmă că porțiunea de teren cu S = 0,0151 ha, din terenul de bază cu nr. cadastral***** cu suprafața totală de 0,0480 ha, amplasat în or. Durlești, mun. Chișinău, a fost evaluată la prețul de piață în valoare de 13 162 lei, care constituie cuantumul despăgubirii.

În contextul prevederilor art. 22 alin.(1), alin.(2) lit. b) și c) din Legea *cu privire la formarea bunurilor imobile* nr. 354 din 28 octombrie 2004, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor" solicită formarea prin separare a porțiunii de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral*****, cu suprafață totală de 0,0480 ha, conform proiectului de formare prin separare și a proiectului planului geometric din 05 octombrie 2022, parcelă de care pârâții Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia urmează a fi expropriați.

Formarea prin separare a porțiunii de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral*****, cu suprafață totală de 0,0480 ha, este necesară în vederea efectuării lucrărilor cadastrale corespunzătoare și înregistrării ulterioare a dreptului de proprietate după statul Republica Moldova.

Având în vedere art. 16 al Legii nr. 488/1999, reclamantul solicită dispunerea deschiderii conturilor bancare pe numele exproprietaților Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia, pentru depunerea despăgubirii în sumă totală de 13 162 lei, proporțional cotei-părți deținute, în termenul care nu va depăși 30 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.

În temeiul Legii nr. 136 din 16 august 2020, Hotărârea de Guvern nr. 238 din 13 octombrie 2021, art. 46 alin. (2) din Constituție, art. 1, art. 2, art. 5, art. 9, art. 13 și art. 15 al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999; Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997; Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004, reclamantul Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor" *solicită* :

- dispunerea exproprierii pentru cauză de utilitate publică de interes național în folosul statului din proprietatea privată a lui Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia, porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de 0,0480 ha, amplasat în or. Durlești mun. Chișinău, extravilan, cu restituirea despăgubirii în sumă totală de 13 162,00 lei, proporțional cotei-părți deținute;
- formarea prin separare a parcelei de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral*****, cu suprafață totală de 0,0480 ha, conform proiectului de formare prin separare și a proiectului planului geometric din 05 octombrie 2022, parcelă de care pârâții Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia sunt expropriați;
- dispunerea deschiderii conturilor bancare pe numele exproprietaților Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia, pentru depunerea despăgubirii în sumă totală de 13 162 lei, proporțional cotei-părți deținute, în termenul care nu va depăși 30 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.

2. Potrivit fișei de repartizare, la 26 iulie 2023 prezenta cauză civilă a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor în mod automat-aleatoriu judecătorului Garri Bivol (f.d.1). Ulterior, dosarul a fost repartizat repetat la 16 ianuarie 2024 în procedura judecătorului Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/, Diana Tricolici (f.d.57).

3. La 30 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice a instanței, notarul Veronica Roșca a depus răspunsul nr. 02-5/175 la interpelarea instanței de reclamare a probei (f.d.84-85).

Reieșind din informația prezentată, notarul Veronica Roșca comunică că la 17 februarie 2023, la sediul biroului notarial s-au adresat Suruceanu Lidia, Suruceanu Tatiana și Suruceanu Ghenadie în vederea acceptării succesiunii și deschiderii dosarului succesoral după decesul lui Suruceanu Ilie, decedat la *****. Dosarul succesoral a fost înregistrat în Registrul dosarelor succesorale și a testamentelor la 17 februarie 2023 cu nr. 712212.

Referitor la succesorii legali al defunctului Suruceanu Ilie, relevă că moștenitori sunt soția Suruceanu Lidia, fiica Suruceanu Tatiana și fiul Suruceanu Ghenadie, cărora li s-au eliberat Certificatele de moștenitor nr. 1-1101, 1-1102 și 1-1103 din 17 septembrie 2024, asupra drepturilor patrimoniale și obligațiilor defunctului.

Din același răspuns, se atestă că moștenitorii Suruceanu Tatiana și Suruceanu Ghenadie au încheiat la 18 septembrie 2024 contractul de partajare a masei succesorale nr. 1-1106, autentificat de notarul Veronica Roșca, prin care moștenitorii au supus partajului bunurile moștenite după decesul lui Suruceanu Ilie (f.d.92-106).

4. Judecătoria Chișinău (sediul Centru) prin încheierea protocolară din 13 martie 2025, a dispus înlocuirea în proces în drepturile procedurale pârâtul Suruceanu Ilie, decedat la ***** cu succesorii lui în drepturi Suruceanu Tatiana și Suruceanu Ghenadie (f.d.107).
5. La 18 iunie 2025, pârâta Suruceanu Tatiana a depus prin intermediul direcției de evidență procesuală a cauzelor *referință* (f.d.112). Din conținutul referinței se atestă că potrivit certificatului OCT din 01 noiembrie 2024, proprietarul terenului cu nr. cadastral ***** din mun. Chișinău, or. Durlești este Suruceanu Ghenadie și nicidecum Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia.
6. Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 02 octombrie 2025, s-a înlocuit partea în proces Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” cu succesoarea în drepturi și obligații S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” (f.d.137).
7. *În ședința de judecată* reclamanta S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” reprezentată în bază de procură de Turutea Tatiana, a concretizat cercul participanților la proces și pretențiile din acțiunea de bază.

Astfel, prin *cererea de chemare în judecată concretizată* S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” a înaintat pretenții către pârâtul Suruceanu Ghenadie și a solicitat dispunerea exproprierii pentru cauză de utilitate publică de interes național în folosul statului din proprietatea privată a lui Suruceanu Ghenadie, porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de 0,0480 ha, amplasat în or. Durlești, mun. Chișinău, cu restituirea despăgubirii în sumă totală de 13 162 lei; formarea prin separare a parcelei de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral *****, cu suprafață totală de 0,0480 ha, conform proiectului de formare prin separare și a proiectului planului geometric din 05 octombrie 2022, parcelă de care pârâtul Suruceanu Ghenadie este expropriat; dispunerea depunerii pe contul

bancar al expropriatului Suruceanu Ghenadie, a despăgubirii în sumă totală de 13 162 lei (f.d.129-131).

8. *În ședința de judecată* pârâtul Suruceanu Ghenadie nu s-a prezentat, însă prin cererea depusă prin e-mail la 05 noiembrie 2025 a solicitat amânarea examinării cauzei, din motiv că se află peste hotarele țării, iar avocatul contractat nu poate fi prezent (f.d.135-136). În baza art. 206 alin.(5) din Codul de procedură civilă, instanța a respins cererea pârâtului Suruceanu Ghenadie de amânare a ședinței de judecată, ca fiind neîntemeiată. Or, în motivarea acesteia nu a fost anexată nici-o probă despre imposibilitatea prezentării avocatului pârâtului. Mail mult ca atât, ședințele de judecată din 02 octombrie 2025 și 15 octombrie 2025, au fost amânate la cererea pârâtului.

Aprecierea instanței de judecată.

9. *Audiind reprezentantul reclamantei, examinând materialele anexate la dosar în raport cu prevederile legale, instanța de judecată admite cererea depusă de S.A. „Administrația Națională a Drumurilor", din următoarele considerente*.
10. În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.
11. Instanța de judecată constată că obiectul de examinare a prezentei acțiuni civile înaintate de S.A. „Administrația Națională a Drumurilor", este exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național în folosul statului din proprietatea privată a lui Suruceanu Ghenadie porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de 0,0480 ha, amplasat în or. Durlești, mun. Chișinău, cu restituirea despăgubirii în sumă totală de 13 162 lei; formarea prin separare a parcelei de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral *****, cu suprafață totală de 0,0480 ha, conform proiectului de formare prin separare și a proiectului planului geometric din 05 octombrie 2022, parcelă de care pârâtul Suruceanu Ghenadie este expropriat; și dispunerea depunerii pe contul bancar al expropriatului Suruceanu Ghenadie, a despăgubirii în sumă totală de 13 162 lei.
12. Instanța reține că art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO care prevede că 1) orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. 2) Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a pune în aplicare legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor sau a altor contribuții, sau a amenzilor.
13. În jurisprudența sa (*cauza JOKELA v. Finlanda din 21 mai 2002 final 21/08/2002*), Curtea reiterează că articolul 1 din Protocolul nr. 1 cuprinde trei reguli distincte. Prima regulă, enunțată în prima propoziție a primului paragraf, are un caracter general

și enunță principiul respectării bunurilor. A doua regulă, conținută în a doua propoziție a aceluiași paragraf, acoperă privarea de bunuri și o supune anumitor condiții. A treia regulă, enunțată în al doilea paragraf, recunoaște că statele contractante au dreptul, printre altele, de a controla utilizarea bunurilor în conformitate cu interesul general. Cele trei reguli nu sunt „distincte" în sensul că nu au legătură: a doua și a treia regulă se referă la cazuri particulare de încălcare a dreptului la respectarea bunurilor și, prin urmare, ar trebui interpretate în lumina principiului general enunțat în prima regulă (*a se vedea, de exemplu, Fredin împotriva Suediei (nr. 1), hotărârea din 18 februarie 1991, Seria A nr. 192, p. 14, § 41*).

14. Articolul 5 alin.(1) din Codul de procedură civilă reglementează, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.
15. În ședința de judecată s-a constatat că prin *Legea nr. 136 din 16 iulie 2020 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale* (cu modificările în vigoare 09.11.23) în temeiul art. 5 alin. (1) lit. d) și alin. (3) și al art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauza de utilitate publică nr. 488/1999, Art. 1. s-a declarat de utilitate publică de interes național lucrările de reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor: M1 frontiera cu România – Leușeni – Chișinău – Dubăsari – frontiera cu Ucraina (km 85 – km 104), R1 Chișinău – Ungheni – frontiera cu România (km 103 – km 104), R6 Chișinău – Orhei – Bălți (km 99 – km 112), R14 R6 – Codrul Nou – Soroca – Unguri – frontiera cu Ucraina (km 123 – km 132), R26 Bender – Căușeni – Cimișlia (km 71 – km 86), conform documentației de proiect (f.d.6-7).
16. Potrivit art. 2 al Legii nr. 136 din 16 iulie 2020, obiecte ale exproprierii, identificate conform proiectelor de execuție, sunt bunurile imobile (terenuri și construcții), proprietate privată, situate în următoarele localități amplasate de-a lungul drumurilor: M1 – mun. Chișinău, com. Grătiești, com. Trușeni, or. Durlești; R1 – com. Zagarancea; R6 – or. Sîngerei; R14 – s. Arionești, s. Unguri; R26 – s. Mihailovca, or. Cimișlia.

Art. 3. al Legii citate stabilește că, Guvernul va întreprinde, în numele statului, toate măsurile de rigoare în vederea exproprierii bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică de interes național conform proiectului tehnic. Despăgubirile pentru bunurile imobile expropriate se vor efectua din contul fondului rutier.

Art. 4, la data intrării în vigoare a prezentei legi prevede că vor fi sistate orice alte tranzacții cu terenurile preconizate pentru expropriere decât cele privind transmiterea acestora în proprietatea statului.

17. Se atestă că prin *Hotărârea Guvernului nr. 238 din 13 octombrie 2021 cu privire la unele măsuri de asigurare a reabilitării și extinderii drumurilor naționale M1 frontiera cu România–Leușeni–Chișinău–Dubăsari–frontiera cu Ucraina, R1 Chișinău–Ungheni–frontiera cu România, R6 Chișinău–Orhei–Bălți, R14 R6–Codrul*

Nou –Soroca–Unguri–frontiera cu Ucraina și R26 Bender–Căușeni–Cimișlia (publicat la 15 octombrie 2021 în Monitorul Oficial Nr. 249-253 art. 489), în temeiul Legii nr. 136/2020 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale, Guvernul a hotărât la *pct. 1*, să împuternicească Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prin intermediul Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor" să organizeze procesul de încheiere a contractelor de vânzare-cumpărare cu proprietarii terenurilor incluse în proiectul de construcție, să suporte cheltuielile ce reies din procedura formării bunurilor imobile și să înainteze acțiuni în instanța de judecată, ce țin de exproprierea bunurilor imobile (terenuri și construcții), proprietate privată, situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din orașele, satele și comunele de-a lungul drumurilor M1–municipiul Chișinău, comuna Grătiești, comuna Trușeni, orașul Durlești, R1–comuna Zagarancea, R6–orașul Sîngerei, R14–satul Arionești, satul Unguri, R26–satul Mihailovca, orașul Cimișlia, în conformitate cu legislația, lista coordonată cu autoritățile administrației publice locale și datele din Registrul bunurilor imobile (f.d.8-10).

18. Conform art. 1 al *Legii nr. 488 din 08 iulie 1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică*, în sensul prezentei legi, prin expropriere se înțelege transferul de bunuri și de drepturi patrimoniale din proprietate privată în proprietate publică, transferul către stat de bunuri proprietate publică ce aparțin unei unități administrativ-teritoriale sau, după caz, cedarea către stat sau către o unitate administrativ-teritorială a drepturilor patrimoniale în scopul efectuării de lucrări pentru cauză de utilitate publică de interes național sau de interes local, în condițiile prevăzute de lege, după o dreaptă și prealabilă despăgubire.
19. Articolul 2 alin.(1) lit. a) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999 prevede că, obiect al exproprierii de interes național pot fi, bunurile imobile, la care se raportă: terenurile, subsolul, bazinele de apă, pădurile, clădirile, construcțiile și alte obiecte legate de pământ, a căror permutare este imposibilă sau le aduce prejudicii iremediabile, astfel încât nu mai pot fi folosite la destinație.
20. În acest sens, art. 5 alin.(1) lit. d) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999, se consideră de utilitate publică lucrările privind, căile de comunicații și clădirile aferente lor, trasarea, alinierea și lărgirea străzilor. Alin.(3) prevede, sânt de utilitate publică de interes național lucrările care răspund obiectivelor și interesului întregii societăți sau ale majorității ei.
21. Art. 6 alin.(1) lit. a) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999, prevede că utilitatea publică se declară pentru lucrările de interes național - de către Parlament.
22. Instanța reține că în legătură cu lucrările de reabilitare, modernizare și extindere a drumului M1 Frontiera cu România - Leușeni - Chișinău - Dubăsari - frontiera cu Ucraina, care au fost declarate de utilitate publică, a fost determinat drept obiect al exproprierii porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu suprafața totală de 0,0480 ha, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral *****, modul de folosință - teren agricol, amplasat în extravilanul or. Durlești, mun.

Chișinău, care la data înaintării prezentei acțiuni – 23 iulie 2023 aparținea cu drept de proprietate privată lui Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia, 1.0 cotă-parte (f.d.14).

23. În acest sens, art. 9 alin.(1), (2) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999 (*în vigoare la data depunerii acțiunii în instanță - 23 iulie 2023*), stabilește că după declararea utilității publice, expropriatorul va executa acțiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice. Proprietarul obiectului exproprierii este informat în scris despre propunerea de expropriere de către organul care face această propunere și este în drept să-și dea consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă.
24. Astfel, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor" la 16 februarie 2023 a expediat notificarea nr. 09-04/842 în adresa proprietarilor porțiunii de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral*****, Suruceanu Ilie și Suruceanu Lidia, privind propunerea de expropriere la prețul de despăgubire calculat conform Raportului de evaluare nr. 014 din 23 decembrie 2022 în sumă de 13162 lei, determinat la preț de piață. Pentru acceptarea ofertei s-a acordat pârâților 45 zile din momentul recepționării notificării (f.d.11-12).
25. Instanța constată că notificarea nr. 09-04/842 din 16 februarie 2023 a fost recepționată de Suruceanu Ilie, Suruceanu Lidia la data de 14 martie 2023 potrivit avizului de recepție anexat (f.d.13). În termenul acordat de 45 de zile Suruceanu Ilie, Suruceanu Lidia nu și-au manifestat consimțământul privind acceptarea propunerii de expropriere.
26. La caz, se reține prevederile art. 10 alin.(1) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999, care acordă proprietarilor expropriați Suruceanu Ilie, Suruceanu Lidia dreptul să înainteze întâmpinare împotriva propunerii de expropriere. Totuși, rezultând din materialele cauzei, instanța constată că proprietarii nu au întreprins nici-o acțiune în acest sens, inclusiv până la depunerea prezentei cereri de chemare în judecată.
27. În conformitate cu art. 13 alin.(1) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999 (*în vigoare la data depunerii acțiunii în instanță - 23 iulie 2023*), în cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit la art. 9-12, exproprierea pentru cauză de utilitate publică nu poate fi făcută decât prin hotărâre judecătorească cu dreaptă și prealabilă despăgubire.
28. Pe parcursul examinării litigiului, instanța de judecată a dispus înlocuirea părții pârâte în proces Suruceanu Ilie, decedat la *****, cu succesorii în drepturile procedurale Suruceanu Tatiana și Suruceanu Ghenadie (f.d.85-91).
29. Conform certificatului din Registrul bunurilor imobile eliberat la 01 noiembrie 2024, instanța constată că dreptul de proprietate a bunului imobil teren, cu nr. cadastral *****, modul de folosință - grădină, amplasat în extravilanul or. Durlești, mun. Chișinău, suprafața de 0,048 ha, aparține cu drept de proprietate începând cu 18 octombrie 2024 proprietarului Suruceanu Ghenadie /½ cota-parte în temeiul contractului de donație nr. 1-1090 din 17.09.2024 și ½ cota-parte în temeiul contractului de partajare nr. 1-1106 din 18.09.2024/, (f.d.113).

30. Se reține că pe parcursul examinării litigiului reclamanta S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” a concretizat cercul participanților la proces, formulând pretenții doar către pârâtul Suruceanu Ghenadie.
31. Astfel, reținând dispozițiile legale în coraport cu circumstanțele cauzei, instanța apreciază ca fiind întemeiată cerința reclamantei de a dispune exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național în folosul Statului din proprietatea privată a lui Suruceanu Ghenadie, porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral*****, cu suprafața totală de 0,0480 ha, amplasat în mun. Chișinău, or. Durlești. Or, prin Legea nr. 136 din 16 iulie 2020 acest obiect s-a declarat de utilitate publică de interes național lucrările de reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor, M1 Frontiera cu România - Leușeni - Chișinău - Dubăsari - frontiera cu Ucraina.
32. De altfel, instanța reține dispozițiile art. 22 alin. (1) și (2) al Legii nr. 354 din 28 octombrie 2004 *cu privire la formarea bunurilor imobile*, la inițiativa instanței de judecată, a Serviciului Fiscal de Stat și a executorului judecătoresc, pot fi formate, conform procedurii stabilite în prezenta lege, doar bunurile imobile înscrise în Registrul bunurilor imobile. La hotărârea instanței de judecată, bunul imobil se formează în cazul în care: a) proprietarii bunului imobil proprietate comună nu pot ajunge la o înțelegere privind modul și condițiile divizării lui; b) instanța de judecată dispune sechestrarea sau comercializarea unei părți din bunul imobil (inclusiv pentru stingerea datoriilor la plățile obligatorii); precum și c) în alte cazuri prevăzute de legislație.
33. Articolul 14 alin. (1) al Legii nr. 354 din 28 octombrie 2004, atestă că formarea bunurilor imobile are loc în următoarea consecutivitate a acțiunilor: a) depunerea cererii de formare a bunului imobil; b) întocmirea studiului privind posibilitatea formării bunului imobil; c) elaborarea proiectului de formare a bunului imobil; d) întocmirea planului geometric al bunului imobil; e) emiterea deciziei privind formarea bunului imobil; f) recepția raportului lucrării de formare a bunului imobil.

Alin.(2) Formarea bunului imobil se încheie atunci când în Registrul bunurilor imobile se înscriu datele despre bunul imobil format și drepturile asupra lui.
34. La caz, instanța de judecată atestă că la cererea de chemare în judecată, reclamantul a anexat actul de constatare pe teren din 03 octombrie 2022, studiul privind formarea bunului imobil prin separare, proiectul de formare a bunului imobil din mun. Chișinău, or. Durlești (extravilan), nr. cadastral 01211270683 și planul geometric al bunului imobil nou format din mun. Chișinău, or. Durlești (extravilan), nr. cadastral 01211270757, suprafața de 0,0151 ha din 05 octombrie 2022 (f.d.32-37).
35. În aceste condiții, instanța va admite cerința reclamantului și va dispune formarea prin separare a parcelei de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral *****, cu suprafață totală de 0,0480 ha, conform proiectului de formare prin separare și a proiectului planului geometric din 05 octombrie 2022, parcelă de care pârâtul Suruceanu Ghenadie este expropriat.

36. Cu privire la pretențiile reclamantei S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” privind cuantumul despăgubirii ce urmează a fi restituită către pârâtul Suruceanu Ghenadie pentru exproprierea porțiunii de teren, instanța reține următoarele.
37. Reieșind din faptul că prin Legea nr. 136 din 16 iulie 2020, s-au declarat de utilitate publică de interes național lucrările de reabilitare, modernizare și extindere a drumului M1 Frontiera cu România - Leușeni - Chișinău - Dubăsari - frontiera cu Ucraina, iar porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de 0,0480 ha, amplasat în or. Durlești, mun. Chișinău, aparține cu drept de proprietate privată pârâtului Suruceanu Ghenadie, cade sub incidența lucrărilor declarate de utilitate publică, respectiv pârâtul urmează a fi expropriat de parcela dată, cu o dreaptă și prealabilă despăgubire.
38. În conformitate cu art. 46 alin.(2) din Constituție, nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.
39. Articolul 15 alin.(5) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999 (*în vigoare la data depunerii acțiunii în instanță - 23 iulie 2023*), stabilea că în cazul exproprierii de teren, cuantumul despăgubirii nu trebuie să fie mai mic decât prețul normativ stabilit în baza tarifelor prevăzute de legislație.
40. În acest sens, reclamanta în susținerea pretenției referitor la despăgubirea acordată a prezentat Raportul de evaluare nr. 014 din 23 decembrie 2022 a bunului imobil lot de teren agricol, 0,0151 ha din numărul cadastral *****, din mun. Chișinău, or. Durlești, extravilan, efectuat de către „Lexincad” SRL la solicitarea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” (f.d.15-42).
41. Conform Raportului de evaluare nr. 014 din 23 decembrie 2022, „Lexincad” SRL a concluzionat că valoarea de piață a lotului de teren agricol, amplasat în mun. Chișinău, or. Durlești, extravilan, S=0,0151 ha, din nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,0480 ha, constituie suma de 13 162 lei.
42. Instanța atestă că pe parcursul examinării cauzei pârâtul Suruceanu Ghenadie nu a manifestat o poziție referitor la cuantumului despăgubirii.
43. Mai mult, instanța de judecată nu a fost investită cu dispunerea efectuării unei expertize potrivit art. 15 alin. (5) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999 care prevede că în cazul exproprierii de teren, cuantumul despăgubirii este echivalent cu valoarea de piață a terenului determinată de un evaluator în raportul de evaluare întocmit în conformitate cu Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare. [Art. 15 al.(5) în redacția LP 59 din 20.03.25, MO 154-156/27.03.25 art. 173; *în vigoare 01.04.25*]. La alin.(6) în toate cazurile, despăgubirea stabilită de instanța de judecată nu poate fi mai mică decât cea oferită de expropriator și nici mai mare decât cea solicitată de expropriat.
44. Corespunzător, în lipsa unor cereri din partea reclamantului sau pârâtului, precum și în lipsa asumării obligațiilor de plată pentru o eventuală expertiză, instanța de judecată a dat apreciere poziției părților în baza înscrisurilor anexate la dosar și poziției expuse în ședință.

45. În aceste condiții, în raport cu exproprierea porțiunii de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral*****, cu suprafața totală de 0,0480 ha, amplasat în mun. Chișinău, or. Durlești extravilan, instanța apreciază cuantumul despăgubirii în sumă de 13162 lei, ca fiind o dreaptă și prealabilă despăgubire.
46. Prin urmare, instanța va dispune restituirea despăgubirii de expropriere în raport cu porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral*****, în mărime de 13162 lei, prin încasarea de la S.A. ,,Administrația Națională a Drumurilor" în beneficiul lui Suruceanu Ghenadie.
47. Articolul 16 alin.(1) al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999, prevede că plata despăgubirilor se va face în modul convenit între părți. În lipsa unui acord între ele, instanța de judecată va hotărî depunerea de mijloace pe contul bancar al expropriatului, stabilind și termenul de plată, care nu va depăși 30 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.
48. Reieșind din norma citată, instanța relevă că reclamanta S.A. ,,Administrația Națională a Drumurilor" va depune pe contul bancar al expropriatului Suruceanu Ghenadie despăgubirea în sumă totală de 13162 lei, în termen ce nu va depăși 30 de zile de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri judecătorești.
49. În aceste circumstanțe, instanța investită cu examinarea litigiului deferit judecății nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor în sensul art. 117 alin. (2) din Codul de procedură civilă, adică explicațiile părților și probatoriu prezentat, cercetate în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) în coroborare cu art. 119 alin. (1) din Codul de procedură civilă.
50. În conformitate cu prevederile art. 46 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, Hotărârii de Guvern nr. 238 din 13.10.2021, Legea nr. 488 din 08.07.1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică, art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.A. ,,Administrația Națională a Drumurilor" către Suruceanu Ghenadie privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național.

Se dispune exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național în folosul Statului din proprietatea privată a lui Suruceanu Ghenadie, a.n. *****, IDNP ***** porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral*****, cu suprafața totală de 0,0480 ha, amplasat în mun. Chișinău, or. Durlești.

Se dispune restituirea despăgubirii de expropriere în raport cu porțiunea de teren cu suprafața de 0,0151 ha, din terenul cu nr. cadastral *****, în mărime de 13162 lei (treisprezece mii una sută șaizeci și doi lei), prin încasarea de la S.A. ,,Administrația Națională a Drumurilor" în beneficiul lui Suruceanu Ghenadie.

Se dispune formarea prin separare a parcelei de teren cu suprafața de 0,0151 ha din terenul cu nr. cadastral ***** cu suprafața totală de 0,0480 ha, conform proiectului de formare prin separare și a proiectului planului geometric din 05.10.2022, parcelă de care Suruceanu Ghenadie este expropriat.

S.A. ,,Administrația Națională a Drumurilor" va depune pe contul bancar al expropriatului Suruceanu Ghenadie despăgubirea în sumă totală de 13162 lei (treisprezece mii una sută șaizeci și doi lei), în termen ce nu va depăși 30 de zile de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri judecătorești.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/.

Președintele ședinței,
Judecătorul Diana Tricolici